

Ljudska

Samouprava

Glasilno gospodarstva, prosvete in politike.

Izhaja
vsakega 10. in 25.
v mesecu.

Naročnina do
konca leta 1926
30 Din.

Številka pošto-
čkovnega urada
Ljubljana 12.592.

Uredništvo
in upravnništvo:
Kočevje št. 18.

Telefon šte. 5.

Oglasi:
mali beseda 2 Din,
sicer po dogovoru.
V uredniškem delu
vrstica Din 10.—

Vsebina: Kriza parlamentarizma in diktatura. — Iz Narodne Radikalne Stranke. — Tedenske vesti.
— Dopisi. — Narodno gospodarstvo. — Podlistek: Stojdraga. — Inserati. —

Kriza parlamenta- rizma in diktatura.

Pod parlamentarizmom razumevamo oni način vladavine, kjer je najvišja državna oblast podeljena med parlament in državne glavarja tako, da leži težišče te moči v parlamentu, ljudskem vsedravnem zastopništvu. Ta zastopništva po vojni niso več na višku svoje moči in tudi ne svoji nalogi tako kos, kot zahteva povojni čas. Ta zahteva namreč graditev in ustvarjanje med vojno razbitih dobrin, dočim so ljudska vsedravnna zastopništva kot še nikdar popreje postala po vojni torišče partizanskih in osebnih preprirov, nesposobna odtegniti se povojnemu kaosu in razdrapanosti ter postati zbirališče pozitivnih moči in vstvarjanja. Je to sicer deloma logično: kot volilci, tak parlament. Ako so volilci lahkotni, lahkoverni in površni, jih lahko njih stremljenjem in naziranjem ustrezajoč in laskajoč demagog potegne za seboj, dočim so resni možje potisnjeni v ozadje, ker njih resna stremjenja v lahkomišljeni povojni masi ne najdejo rodovitnih tal.

Tako smo doživeli, da so deloma pustolovci, deloma resni delavoljni in delazmožni ljudje z enim samim sunkom odpravili parlament ter na njegovo mesto ali postavili svojo organizacijo (Rusija) ali pa postavili poleg parlamenta posebno organizacijo, ki je faktični gospodar v državi, dočim igra parlament le še vlogo poslušnega

Stojdraga.

Kje je to? Dolenjci-Posavci vedo. Drugi menda ne. Stojdraž pravijo naši kmetje ob Krki „Tam gori so Vlahi, tam je srbska komanda, dober gospon je gori“.

Bo menda najzapadnejše kompaktno občestvo grško-unijatske cerkve. Od Krke do Stojdrage hodiš ob robu velike planjave slavnega Krškega polja. Naše Kosovo. Postojiš pod hribom pred izvrom potoka, ki si ga zasledoval že od Pirošic. Izpod skalovja teče čista voda kakor kristal. Izvir je služil že Rimljanom, ki so napeljali vodovod od tu do vojaške kolonije Neviudunum, današnje Drnovo. Orači na polju najdejo še sedaj v zemlji dele glinastih cevi, ki so služile za vodovod. Od izvira do vrha hriba na Stojdrago je uro in pol hoda.

Na vrhu hriba cerkvica, okoli nje nasadi, deloma še mladi; uredil jih je novi „gospon“, jih ogradi, postavil med nje kamenite mize

nebojjenega otroka (Italija, Španija, Grška, Bolgarska, Poljska, Madžarska, deloma tudi Rumunija). Ta posebna oblika se imenuje diktatura, poveljevalna vladna oblika, bi rekel po naše. V nekaterih državah je maskirana, v drugih kar očitna. Obstoja v tem, da kar ožji delavoljni krog, ki ima obenem vso oblast, spozna za dobro, to se izvrši. Diktatura obstoja torej v tem, da se en ustavni faktor, parlament, ali nadomesti samovoljno z drugim delavoljnim organom, ali pa s takim organom ali posebno organizacijo tako podpre, da je faktično le še volja te organizacije ali dotičnega človeka merodajna, dočim je parlament le še navidezno odločujoč organ. Drugi ustavni faktor, poglavar države, ostane običajno v svojih pravicah neokrnjen ali pa pride njegova beseda še bolj do veljave.

To je torej diktatura. Je naraven pojav javnega življenja, dasi formalno nepravilen in nenavaden. Naraven in logičen pojav javnega življenja, nekak korektiv slabih strani parlamentarizma, je vsled tega, ker je izraz delovne volje javnosti in državne organizacije. Ako nečejo ali ne morejo delati in ustvarjati za varovanje in napredek javnih interesov poklicani organi, je dokaz samo krepke življenske sile ljudstva in državnega organizma, ako se pojavijo spontano iz ljudstva drugi organi, ki to delo prevzamejo in uspešno vrše. In Italija, Bulgarska, Grška, Španija in Poljska uče, da pri njih diktatura pomeni red, delo, napredek. S.

in paviljon za božjepotnike in turiste. Pred cerkvijo majhen stolpec z malimi zvonci. „Zvončki želja“. Pociingljaš, izrečeš željo, ki se ti morda kedaj izpolni. Lepa izletnica, ki je cingljala pred menoj, si je zaželela vilo. Da pa razume tudi Herr Händel iz Zagreba, napisano je na stolpiču tudi v materinščini gospodina Händela „Wunschglocke“. Kaj neki si je želel Herr Händel?

Soproga velečastnega toči dobro vino in ima odlično kuhinjo.

Ker smo vajeni tako od mladih nog, stopimo najpreje v cerkev, potem še le za kamenito mizo.

Uskrs je. Vsi so tu, od šestih ali osmih vasij, ki pripadajo cerkvi. Ženstvo v belih narodnih srbskih oblekah, z rdečimi progastimi predpasniki. Moški oblečeni po „kranjski“. Poslušamo propoved. Potem cerkvene in socialne zadeve. Po nalogu gospodina biskupa žumberačkega ne sme trajati gostija prilikom venčanja več nego en dan. Dosedanja raz-

Iz NRS.

Proslavitev osemdesetletnice Nikola P. Pašića je preložena na nedoločen čas. Gospod Pašič je odpotoval v Karlove Vari na lečitev.

† Ing. Joca Jovanović, bivši ponovni minister, podpredsednik Glavnega odbora NRS, je umrl nagle smrti meseca maja v Beogradu. Ing. Joca Jovanović je bil eden najsimpatičnejših mož stare generacije, ožjega vodilnega štaba NRS oziroma Nik. P. Pašića, agilen, delaven in v vsakem oziru zanesljiva sigurna moč, vsled česar izgubi ž njim tudi naša širša javnost in ne samo NRS pozitivno izkušeno moč. Dosegel je starost 64 let, izgledal je pa komaj za dobrih 50. Njegova številna deca je odlično vzgojena. Narodna skupščina in vlada so mu priredili prisrčen, sijajen pogreb. Naj bo odličnemu možu domača zemlja lahka!

Seja Mestnega odbora NRS v Kočevju se je vršila dne 5. junija t. l. v hotelu Trst v Kočevju. Kot poslušalci so se udeležili javne seje številni odlični člani stranke, zlasti stari, ki so še leta 1921 kočevsko organizacijo priklicali v življenje. Predsednik Dr. Sajovic je v svojem predsedstvenem poročilu med drugim podal sledečo smernico: Naše javno življenje stoji v znamenju razpadanja starega in nastajanja novega. Živimo torej v prehodni dobi, ki jo bo bodočnost nekoč nazvala zgodovinsko. Odgovornost naše generacije torej ni majhna. Ta odgovornost je tem težja, ker vstvarjanje zdravega

vada, da traja gostija pri svatbah po več dni ali cel teden, se mora ukiniti. Gospodin biskup je odredil „jerbo treba da narod špara in si neшто prišpara“. Položiti ima ženin pred ženitovanjem kavcijo dvesto dinarjev. Sto dinarjev pritiče pogorelcem v Dragoševcima, a drugih sto dobi ženin nazaj za slučaj, da se pokori dani odredbi biskupa in prekine gostijo še isti dan ob polnoči. Če se noče pokoriti odredbi in se hoče poslužiti popustljivosti biskupa, pritiče i drugih sto dinarjev pogorelcem v Dragoševcima.

Drakonično in pametno. Narod je poki-maval, da mu je prav.

„Gospodi pomiluj. Gospodi pomiluj. Gospodi blagoslovi!“

Tako bomo slišali tudi mi v naših cerkvah, in lepo bo, domače in blagglasno.

Iz cerkve je šel narod naravnost na svoje domove, praznovat svoj veliki praznik. Odhajala so lepa bela dekleta, da so se videle od daleč med zelenjem kakor velike bele narcise.

novoga zavirajo strupeni povojni plini, ki liki španski strežejo po moralnem zdravju javnega življenja. Vera v ideale, zaupanje v avtoriteto, požrtvovalnost, ljubezen do bližnjega so padli na minimalno stopnjo, na njih mestu se pa šopirijo brezobzirnost, brutalnost in grobi materializem najnižje vrste. Ti povojni svetniki imajo tem lažje delo, ker se šele sedaj kažejo neprijetne posledice medin povojne zapravljenosti in lahkomišelnosti: naše gospodarstvo se zviija v težkih krčih. Kmet mora poceni prodajati, kar pa rabi, to je industrijske pridelke, pa nesorazmerno dražje plačevati; obrtnik v tej atmosferi ne najde odjemalca, industriji pa primanjkuje denarja. Vsled tega nobeden od teh treh ne more delavca tako plačevati kot bi isti zaslužil in kot bi ga rad, vsled česar je zavladata v delavskih slojih revščina, brezposelnost, nezadovoljstvo in deloma apatija, deloma obup. To so slabe razmere za ugoden, zdrav razvoj naroda, in v tolažbo nam je le, da so te razmere le prehodne, ker tvorijo prehod v zopetno stabilizacijo našega gospodarstva, zaslužka in pridobivanje. V tej kritični dobi je potrebno, da ima vsak član naše stranke prehodnost in začasnost teh pojavov pred očmi in da ve, da peljejo v boljše gospodarsko razdobje, ki za dobro leto ali največ dve mora priti in v tem stanju, ko vse razpada in ostaja le zdravo to, kar velja, naj ima vsak član Narodne Radikalne Stranke sledeče pred očmi: Naša stranka je predvsem stranka gospodarstva. Podigniti materialno stanje našega naroda na obče zadovoljivo višino, to je prvi in najvišji cilj stranke. Vzporedno s tem ciljem stoji stremjenje za moralno povzdigo, moralno zdravje in čistost našega naroda. Ako hoče stranka to doseči, mora delati, torej zahtevati delo od svojih članov za gornje cilje. In tu naj velja smernica: kjer koli imate vpliv in besedo, bodisi kot vodja, bodisi kot povprečni član, pa naj bo to navadno društvo, korporacija, zastopstvo itd., pa tudi v privatnem življenju, povsod veljaj obvezno za vsakega našega člana, da stišava strasti in neenotnost, da združuje za pozitivno delo in vstvarjanje delavoljne in sposobne sile in ljudi za cilje dotičnega društva, korporacije, zastopstva itd. in da tudi v privatnem življenju, v svoji okolici vpliva na to, da zgine negativni duh, apatija, brezbriznost ali še celo neplodno zabavljanje in da gleda, da priključ v življenje veselje do dela, do vstvarjanja, smisel za splošnost, za socialnost, požrtvovalnost za splošne interese, veselje do združevanja v

Mi pa — tako smo navajeni od mladih nog — za kamenite mize k čašicam.

Po lepi avtomobilski cesti, ki vodi v serpentinah od Bregane na Stojdrago in naprej v srce Hrvatske, dospelo je lepo število avtomobilov in motociklov Zagrebčanov. So stalni gostje lepe Stojdrage. Spominska knjiga je polna izlivov občudovanja te krasne točke na meji Slovenije in Hrvatske, odkoder gledaš v Zagreb, na drugi strani čez Krško polje okoli po vinskih naših gorica.

Po cerkveni službi stopil je velečastni med svoje goste in jih ogreval za pogorelce v Dragoševcima. Prizanesel ni Herrn Händlu & Comp., ki je segel po listnici in se prav dobro odrezal. Čast mu! Imel je pa tudi najlepši avtomobil!

Jurjevanje na Stojdragi je nekaj veličastnega. „Kranjcev, Hrvatov, Srbov na tisoče.“ Lepi kraj, lepi ljudje, lepe pesmi, kaj še hoče več?

Vi.

skupnem delu, v pravilnem prepričanju in umevanju, da vse, kar si človek privatno pridobi, se z njegovo smrtjo raztepe, a kar je storil dobrega za javnost, za obče interese, to pa ostane kot pridobitev in napredek celote in generacije. Prosi vse člane, naj v najvišjem interesu javnosti in stranke upoštevajo pri vsem svojem delovanju to smernico in videli bodo, da vspeh ne bo izostal. (Sp. odobr.) V nadaljnjem poročilu se je dotaknil predsednik splošne državne politike, ki da stoji v znamenju čakanja, da se razbistrijo pojmi, kar velja tako za notranjo kot zunanjo politiko, nadalje razmerje naše stranke v Kočevju do drugih strank, ki da stoji prejkoslej vedno na stališču tolerance, znosljivosti in pripravljenosti za sodelovanje z vsako delavoljno stranko ali grupo, ako bi to delovanje pomenilo korist in napredek za splošnost. Izhajajoč iz tega stališča je stranka odlično sodelovala pri ustvaritvi delovne večine v mestnem občinskem zastopu kočevskem, pri Mestni hranilnici kočevski, pri Premoženski upravi itd. in bo v tej smeri, to je osiguranju plodonosnega delovanja za javni blagor, vstrajala vedno in povsod. (Odobranje.) Namestnik odsotnega blagajnika poroča, da šteje Mestna organizacija kočevska 105 redno plačujočih članov, kar se vzame z veseljem na znanje. Ostali del se je bil posvečen nekaterim internim in taktičnim vprašanjem, pri čemur se je izrazilo naziranje, da naj bo vsak član stranke naročnik „Ljudske Samouprave“.

Seja srezkega odbora NRS Kočevje se vsled nenadnega nujnega odpotovanja njenega predsednika ni mogla vršiti v nedeljo, ampak se vrši pozneje. Sklicana bo pismenim potom.

Tedenske vesti.

Osebnosti. Častnim članom društva „Dijaški Dom“ v Kočevju je bil na občnem zboru te dni imenovan za velike zasluge za društvo gospod Dr. Vilko Baltič, Veliki župan ljubljanske oblasti. Iskreno čestitamo tudi mi s pripombo, da o interesantnem poteku občnega zbora prinesemo v prihodnji številki posebno poročilo s sliko obeh društvenih palač in okolice. — Ravnatelj gimnazije v Celju je imenovan gospod prof. Anton Zupan iz Kranja. Novoimenovani gospod ravnatelj je eden izmed najboljših praktičnih slovenskih pedagogov, vsled česar zamoremo zavodu na odlični pridobitvi samo čestitati. — Šefom okrajne davčne oblasti v Kočevju je imenovan gospod Anton Prudič, doslej davčni upravitelj tega oblastva. Čestitamo! — Šestdesetletnico svojega rojstva je praznoval dne 30. maja t. l. vlč. gospod Ferdinand Erker, dekan kočevski. Ad multos annos!

Premoženjska uprava mesta Kočevje je postala vsled smrti enega odbornika in obeh namestnikov nesklepčna. Ker je upravljati ogromno premoženje v vrednosti kakih 50 milijonov Din, se je na ponovna drezanja kočevskega nemškega lističa „Gottscheer Ztg.“ vlada konečno le odločila, da postavi gerentstvo, ker se volitve vsled pomanjkljivosti novega občinskega reda ne morejo izvršiti. Vlada je imenovala gerentom gospoda Jakoba Jermana, sodnega predstojnika v Kočevju, v sosvet pa dosedanja edino še preostala člana uprave gospoda Josipa Rötthla, veletgovca in industrijalca, ter Josipa Oswalda, trgovca in posestnika, oba v Kočevju, ter gospoda Dr. Vilko Maurerja, notarja in hišnega po-

sestnika, in Josipa Ilca, bančnega prokurista in hišnega posestnika v Kočevju. Prva dva sta Nemca, druga dva Slovenca in načelnika obeh slovenskih klubov v mestnem občinskem zastopu. V soboto dne 5. t. m. je povabil mestni župan kočevski Dr. Sajo vic novoimenovano upravo na oddajo in izročitev ter je pri tej priliki imenom mestne občine kočevske izrekel toplo zahvalo dosedanjemu načelniku Premoženske uprave gospodu Josipu Rötthelu in članu gospodu Josipu Oswaldu za njih odlično nad 30 letno požrtvovalno vodstvo in gospodarstvo v tej ustanovi. Nove uprave prvi sklep je bil, da je za nabavo motorne brizgalne Požarni brambi v Kočevju votirala Din 65.000, to je polovico kupnine, ker lahko upaljiva industrijska skladišča v Kočevju zahtevajo zanesljive varnostne odredbe.

Kočevski „Gesangverein“, po vojni od naše države nemškim kočevskim nacionalcem dovoljeno pevsko društvo, združuje pod svojim okriljem tako neutrudljive pevce, da bi si jih slovenska pevska društva morala vzeti za vzor. Predvsem dela to društvo marljivo izlete v kočevsko okolico, kjer s pesmijo in besedo poživljajo pravi nemški duh. Zlasti posvečajo pozornost napol pomenčenim slovenskim občinam kot so Draga, Trava itd., ki so jih obiskali o Binkoštih kar per avto in koder se je razlegala pesem in po pripovedanju očitvidcev tudi hajlanje tja do Sneznika. Tudi je bilo ob tej priliki med starimi sūdmarkovskimi bratci spuščeno več krepko politično pobarvanih govorov, ter je torej po možnosti poskrbljeno, da stari šulferajnski in sūdmarkovski duh ne izgine iz teh krajev. Kaj, ako bi tudi Slovenci kaj takega skušali prirediti? Toda za širokogrudnost in podjetnost kočevskega „Gesangvereina“ so slovensko-kočevarske meje preozke; zato so številni njegovi člani preteklo nedeljo dne 6. t. m. zanesli divno svojo kočevarsko pesem v republiko Avstrijo, in sicer v podjarmljeno Slovensko Koroško, v krasno našo Rožno dolino, kjer so se med slovenskim ljudstvom in na slovenski zemlji nakričali in nahajlali po mili volji. V Rožeku so imeli opoldne kosilo, prirejeno jim od celovških Nemcev, kjer so se držale tako krepke in junaške napitnice, da se moramo popreje še enkrat informirati, predno jih napišemo. Prisostvovali so namreč poleg navedenih gostiteljev tudi kočevski nacionalni emigranti, zlasti učitelji, ki sedaj v Slovenski Koroški republike Avstrije „vzgaajajo“ slovensko deco, po metodah seveda, da bi naši nacionalci tulili do neba, ako bi se take metode uvedle za njih kočevarsko deco. V ponedeljek popoldne se je večina izletnikov prigugala nazaj v Kočevje, v obertodelskih klobukih seveda in v spremstvu več obrazov, ki diše po celovškem ozračju. K popolni opremi so manjkale samo še tiste rudečkasto lisaste jope, ki jih pri nas naše kmečke ženske porablja ob gotovih dnevih za spodnje perilo. Kočevski „Gesangverein“ pa ne skrbi samo za krepka pljuča in potrpežljivo junaško grlo, ampak polaga očitvidno važnost tudi na krepke ude junačke; zato je v tesni zvezi s takozvanim „Sportvereinom“, to je prikritim „Turnvereinom“. Ker je pa treba včasih tudi gornji del telesa razvedriti, so kar na tihem, s podporo srezkega poglavarstva seveda, pod krinko „Čitalniško društvo“ poživili stari „Leseverein“, pri katerih treh društvih so člani eni in isti ljudje. Mein Mädchen, was willst Du noch mehr? Navzlic svojim prist-

nim nemškimi šolami, v katerih podučujejo njih deco njih lastni kočevski učitelji, učiteljice in katehetje stare predvojne nemško nacionalne šole, navzlic številnim njih nacionalnim društvom, katerim puščamo poljubno udejstvovanje daleko preko statotov in še celo preko državne meje, navzlic temu piše tukajšnja „Gottscheer Zeitung“ v tonu, ki mora poznavalce razmer osupniti in ki izziva avtomatično na reakcijo, tembolj, ker postaja ta nemško nacionalni listič nesramno in pobalinsko osebno. Naj služijo gornja dejstva v resen in poslednji memento!

Visok obisk. Dne 2. t. m. je počastil s svojim obiskom Kočevje konzul Republike Nemčije v Zagrebu, gospod Ferdinand Seipel. Njegov glavni obisk je veljal kočevskim Nemcem, s katerimi je celi dan konferiral. Napravil je obisk tudi gospodu srezkemu poglavarju in mestnemu županu. Slednji je razkazal gospodu konzulu znamenite mestne starine, mestno hišo itd., ter ga povabil, da naj bo njegov gost, kadar zopet obiše Kočevje.

Silna pomnožitev samomorov mora vznemiriti vsakega, ki se briga za javni blagor in socialna vprašanja. Poleg bede so glavno ljubezenski ali prepirni motivi, mnogokrat tako malenkostni, da mora človek ostrmeti, s kako lahkoto in lahkomišljenostjo gredo ljudje v smrt. To že ni več sporadičnost, to je epidemija! Vsi javni delavci, duhovništvo, učiteljstvo, oblastnije itd., zlasti pa naše časopisje bi moralo z vsemi silami delovati na to, da se ta kuga zajezi. Stroga izbira iger, filmov, zlasti pa tiska, bi bila predvsem na mestu. To so tri glavni viri, ki vsled neizbranosti in nesistematičnosti zastrupljajo dušo našega ljudstva. Čitajmo samo dnevno časopisje, ki prinaša minuciozne popise osmrteitev, umorov, posilstev, detomorov in — sit venia verbo — še celo kastriranje, — stvari, ob katerih smo pred vojno zardeli, ako smo jih slišali, sedaj se pa javno tiskajo in razširjajo! Zdi se nam, da je naš tiskovni zakon na nekaj pozabil — na moralno in vzgojno stran ljudstva, in bo treba spopolnitve, ker oni, ki imajo take stvari v rokah, očitvidno ne vedo in ne čutijo, kaj se sme in kaj ne!

Dopisi.

Ljubljana. Letošnja turistovska sezona se je pričela s težkimi nesrečami. Ponesrečeni so bili mestni ljudje, vajeni trotoarja in ljubljanskih sprehajališč, niso bili pa kos gorskim naporom. Škoda mladih življenj ubijati po planinah in napravljati žalost in stroške svojcem in drugim. Popolnoma umestno se je že lani razhudil starosta slovenske turistike, g. župnik Aljaž, nad turisti, ki iščejo svoj grob v nepristopnih skalah. Turistovski pogum brez zadostne opreme in moči zmagovati gorske težave, resnim ljudem ne imponira, zato je skrajni čas, da se proti turistovski ne-

prevdarnosti nekaj ukrene. Kaj ni za ne-
previdne turiste dovolj Šmarnagora ali borovniški „Pekel“?

Kočevje. Tukajšnja invalidska podružnica je imela 30. maja svoj izredni občni zbor, na katerem so sprejeli predelana pravila in po njih izvedli takoj volitev odbora. Čulo se je pritožbe radi zavlačevanja invalidnih prevedb in dajatev. Invalidsko vprašanje, kakor se ga rešuje, porazno vpliva ne samo na prizadete, ampak tudi na vse, ki imajo z vojnimi žrtvami sočutje in ki zametanje vojnih žrtev in dobrovoljcev ostro obsojajo. — Tako postopanje z onimi, ki so dali svoje najboljše domovini, je vsekakor slaba reklama za bodočnost.

Borovnica dobiva ob nedeljah in praznikih živahne ljubljanske izletnike, katerim se je omilil borovniški „Vintgar“ ali kakor mu ljudstvo pravi „Pekel“ z več lepimi slapovi potoka Borovnišča tako, da bi interesenti morali polagati nekoliko več zanimanja za naravne krasote borovniške okolice. Res je, da živahni Ljubljanci tuintam pomandraj travo in delajo poljubne steze, kar vaščane v borovniškem kotu jezi, a to ne sme biti vzrok, da se ta izletna točka zanemari. Treba bi bilo pota dobro popraviti. Potrebno bi bilo napraviti dvoje počivališč z okrepčevalnicama, kakor je v Močilniku pri Vrhniku. In ne samo „Pekel“, ampak tudi žleb od Zabočevega v Rakitno naj bi se popravil za pešhojo. Brezdvomno bi bilo v Borovnici in okolici, pa tudi v Rakitni več izletnikov. V to je pa treba nekaj podjetnosti in malo manj nevošljivosti za koristi. Opazuje se, da izletniki s seboj prinašajo okrepčila, le nekoliko ostajajo v gostilni g. Ivana Majarona v Brezovici, bivšega borovniškega župana, ki ima doslej za to izletišče največ zaslug. Ako bi bilo v Borovnici malo več reklame in letoviških udobnosti, bi se izletnikom ne mudilo v kolodvorske čakalnice.

Stari trg pri Ložu. Tudi v naš kotel je zašla „Ljudska Samouprava“ sicer na nepravilni naslov, vendar pa tako, da smo jo lahko čitali „ta pravi“ in naročili. Veseli smo lista, ki nam poljudno razloži, kako se po svetu godi, da lahko razumemo in, ker ni drugače, tudi malo potrpiamo. V celi dolini od Logatca do Čabra so ljudske potrebe povsod enake in velike. Veljaki in priprosto ljudstvo politično in gospodarsko tavajo vsak v svojo stran in vsak ožema, kdor more. Le kmet in delayec ne moreta ožemati nikogar. Ker smo preblizu državne meje, ne smemo biti politično glasni, ker slišimo takoj na oni in naši strani od vseh plati pssst. Dovoljeno je le nekaterim o posebnih prilikah prav tiho iti pod snežniški grad in zapeti ter se sprehoditi po parku. — Pregrešno bi morda ne bilo tudi z italijansko trikoloro brez legitimacije iti na Monte Danunčijo de Neve, kjer bo menda ohranjena znana mumija. —

Z ozirom na občutno revščino obmejnega prebivalstva se združimo v radikalni stranki vsi, ki smo spoznali med vojno in

po vojni lažljivo delo in moč lokalnih slovenskih in strank, ki nas samo vlečejo in uspavajo, da lažje pod gradom podoknice prirejajo in po gostilnah „šimijo“.

Skrajna državna in ne samo krajevna potreba je, da se obmejna našemu ljudstvu ljuto sovražnim aristokratom v Planini, Snežniku in Čebri pripadajoča nekdanja ljudska lastnina kolonizira z dobrovoljci in invalidi, kateri so zaslužili in jim je država dolžna dati preskrbo in — mir. Aristokrati in naše domače stranke seveda niso za to in ostane ter bo ostalo vse pri starem, dokler se bomo polža za rep držali in se za njegovo „verbšno“ prepirali. — Opri-
mimo se radikalne stranke, za katero je mnogo delal v teh krajih že g. Nikasinovič, žal, da ga takrat nismo ubogali, ker se nam je tedaj boljše godilo nego sedaj.

Milanov vrh pri Prezidu. Visoko sredi temnih gozdov čeberskega veleposestva je žagarska industrija, pri kateri je tudi mala delavska naselbina. Podjetje nam drži kantino in malo čitalnico, da nam po delu ni preveč dolgčas in da se lažje udajamo svoji delavski usodi. Le ob nedeljah nekoliko porogovilimo po gorskem kotarju, kjer bivajo do Gerovega v večini Slovenci, „dok se ne pohrvatijo“. Najidilnejši kraj se nam zdi Zamost nedaleč od Osilnice in sploh prelepa dolina Čabranke. Opozorjamo na ta prelepi svet slovenske in hrvaške letoviščnike, pred vsem pa domačine, da izrabijo naravno krasoto domačega kraja in privabijo letoviščarje na poletni oddih.

Narodno gospodarstvo.

Pozor posetniki letošnjega velesejma. Letos razstavi na ljublj. velesejmu večje število poljskih in francoskih trgovcev, ki bodo s svojimi raznovrstnimi proizvodi k celotni impozantnosti letošnje razstave obilo pripomogli. Vsekakor lahko rečemo, da bo letošnji velesejem po svoji raznobarnosti in po številnih inozemskih trgovcih najbolj pestrobojen in dolžnost je nas vseh, da si ogledamo prireditve od dne 26. junija do 5. julija.

Merkantilna banka v Kočevju. Upravni svet Merkantilne banke v Kočevju, ki sestoji iz gospodov: Anton Kajfež, Jos. Röthel, Dr. H. Arko, Dr. V. Maurer, dekana A. Skubic, L. C. Tschinkel in R. Gulič, je imel bilančno sejo dne 4. junija t. l. v prisotnosti vladnega zastopnika g. svetnika F. Logerja, srezkega poglavarja v Kočevju, medtem ko je že prej pregledal in odobril bilanco nadzorni svet, katerega člani so gospodje J. Arko sen., Miško Kajfež, Jos. Pavliček, gozdni svetnik R. Schadinger in Eduard Tomitsch.

Iz bilance je razviden v letu 1925 precejšen porast vseh bilančnih postavk s čistim dobičkom 439.245,12 Din napram 390.348,18 Din v letu 1924.

Glavnica . . . 3.000.000 Din
Rezerve proti . . . 700.000 „
Stanje vlog ca 20.000.000 „

Brzojavni nasl.: Merkantilna

Telefon interurban:

Kočevje št. 3 - Ribnica št. 4.

MERKANTILNA BANKA

centrala KOČEVJE, podružnica RIBNICA

kupuje in prodaja dolarje in druge valute, vrednostne papirje, srečke itd. Izvršuje nakazila in vnovčenje v tu- in inozemstvu. Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča posla. Zveza z Ameriko.

Je dragevolje strankam na razpolago brezplačno z informacijami glede kateregakoli denarnega posla.

Obrestovanje vlog od dneva pologa do dneva dviga:

brez odpovedi 5%
na 1 mesečno odpoved 6%
na 3 mesečno odpoved 7%
na 6 mesečno odpoved 8%

Rentni in invalidski davek plača banka sama.

Uradne ure: od 1/29. do 12. predpol. in od 3. do 5. ure popoldne.

Občni zbor se je določil na 29. junija t. l. Upravni svet je sklenil v kljub večjemu dobičku predlagati slično drugim zavodom in primerno denarnem trgu 8% dividendo, zatopa bolje dotirati rezerve in sicer od 609.362,50 Din na 855.000 Din.

Kmetijski stroji in kmetijska industrija je danes tolikšne važnosti in pomena, da si je skoro nemogoče misliti vzorne kmetije, ki bi ne upotrebljavala strojev, ki za toliko procentov prihranijo na delovnih močeh. Zdi se celo, da je med kmeti prešlo že v kri in meso, vsaj pri tistih, ki so gospodarsko naprednejši, da jim je vsak, ki odklanja najpotrebnejše stroje, zaostal kulturno in gospodarsko. Ljubljanski velesejem je takoj v začetku polagal na povzdigo kmetijstva in sploh kmetijskih produktov veliko važnost. Pozval je takoj v začetku svojega obstoja vse vplivnejše, ki se pečajo s kmetijsko industrijo, naj razstavijo in odzvali so se v lepem številu. Videli smo zastopstva sirarn in drugih panog in lahko rečemo, da se je svet živahno zanimal za naše domače izdelke. Prav bi bilo, da se tudi letošnje leto odzovejo v še lepšem številu, da s tem pokažejo, da so se kmetijske panoge zboljšale in narasle. Kdor pa že ne more razstaviti, naj vsaj obiše velesejem, da si bo mogel naporno predočiti napredek in zvečanje praktičnosti kmetijskih strojev. Le tako je mogoča boljša presoja pri izbiri strojev zlasti še, ko bodo na velesejmu strokovnjaki, ki bodo znali razložiti vse podrobnosti in tudi okoliščine, kako in kje uporabljati stroje. Torej vsi, ki morete pokazati kakršnekoli produkte iz kmetijske stroke, razstavite in se čimprej prijavite uradu Ljubljanskega velesejma, ostali pa ja ne pozabite ogle dati si velesejma, ki bo trajal od 26. junija pa do 5. julija.

Obiskovalci ljubljanskega velesejma. Uprava ljubljanskega velesejma je letos izdala kakor druga leta permanentne legitimacije po 30 Din. Z njimi je združena udobnost polovične vožnje. Pri odhodni postaji je treba kupiti celo vozno karto, s katero se je mogoče brezplačno peljati potem iz Ljubljane. Za družine je letos prvič poskrbljeni s posebnimi rodbinskimi vstopnicami po 20 Din za tri osebe hkrati in sicer za enkratni obisk velesejma. Običajne enkratne vstopnice se dobe po 10 Din.

Izdaja za konzorcij in urejuje Pavle Homan, Kočevje.
Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Dijaški Dom

kočevski razpisuje s tem

potrebna mizarska dela za obnovo oken

na svoji hiši Venuševi palači v Kočevju št. 38.

Interesentje naj si ogledajo vsa okna, napravijo detajliran dobro kontroljiv proračun za ta dela, komplet, všteti šipe, ter predlože svoje ponudbe najdalje do

25. junija 1926

v roke predsednika društva Dr. Ivana Sajovica v Kočevju.

Kdor prodaja ali kupuje posestvo

naj se najprej informira pri podjetju „Posest“ v Ljubljani ali Koncesijonirani splošni posredovalnici v Kočevju.

P. n. potnikom in posetnikom Celja ter celjskemu meščanstvu se priporoča

kolodvorska restavracija Celje.

Prvovrstna kuhinja. Izborna štajer. vina.

Valter Hobacher
restavrater.

Koncesijonirano špedicijo in prevoznništvo

.. v Kočevju šte. 191 ..

pričem s 1. junijem t. l. in hočem izvrševati po naročilih vsakovrstna v to spadajoča dela po najzmernejših cenah na kočevskem kolodvoru. Imam v to dobro prevozna sredstva in suha varna skladišča. Priporočam se gg. trgovcem in privatnikom za tozadevna cenj. naročila

Henrik Hönigmann.

P. t. potnikom in posetnikom Kočevja ter cenj. meščanstvu se priporoča

HOTEL „TRST“, Kočevje

Prvovrstna kuhinja. Najboljša vina.

Sobe za tujece. — Avtogaraža.

J. Klemenčič
hotelir.

Anton Bizjak, čevljarska delavnica Borovnica

izdeluje in oddaja svoje čevljarske izdelke zlasti moško trpežno obutev najceneje.

ZOBNI ATELJE

BORIS BAN, Kočevje

vis à vis župne cerkve, hiša tvrdke Peter Petsche

izvršuje solidno in zanesljivo vsa v zobotehnično stroko spadajoča dela. — Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. in 5. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Zlate, srebrne, porcelanaste in cementne plombe, zlate mostičke in krone, umetno zobovje, čiščenje zob, pritrjevanje, obnova.

===== CENE IN DELO BREZ KONKURENCE! =====

Pozor!
Pozor!

Poljedelci in obrtniki!

Brezkonkurenčno si nabavite Vaše potrebščine, kakor: železo, pločevino, žičnike, žico, štedilnike, razno kovaško, ključavničarsko, mizarsko in drugo obrtniško ter poljedelsko orodje, barve, razne lake, bencin, olje, firnež itd. Poljedelski stroji, razni plugi, brane, slamo-reznice, mlatilnice, čistilnice pri stari na novo urejeni tvrdki

Fr. Göderer nasl. FR. HUBER, Kočevje.

Zaloga najboljšega cementa in drugih stavbenih potrebščin.

Zaloga smodnika in vseh drugih lovskih potrebščin.

DIJAŠKI DOM, Kočevje.

Prvovrsten internat za srednješolsko učečo se mladino pod pedagogičnim vodstvom in nadzorstvom aktivnih srednješolskih profesorjev.

Krasna igrišča. — Smrekovi gozdovi. — Lastni vrtovi. — Lastna ekonomija.
Popolna prvovrstna oskrba. Nizke cene.

===== STEVILO MEST OMEJENO NA 65 GOJENCEV. =====

5% Mestna hranilnica v Kočevju

Uradni prostori so v Gradu Trg Kralja Petra Osvoboditelja.

Uradni dnevi vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 11. ure dopoldne in ob sejmih od 8. do 12. ure dopoldne.

Stanje vlog dne 1. januarja 1926:
Din 19,117.539,23

Obrestna mera za hranilne vloge (brez odbitka rentnega davka) 5%
Obrestna mera za hipoteke 8%
Obrestna mera za menice 12%